

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.718/2020/5.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

. Kassai Árpád Mihály előadó bíró

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperes képviselője:

. Sárkány Márta (**fél címe**)

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

. Orosz Ilona (**fél címe 2**)

A per tárgya: Házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ékesfehérvári Törvényszék 2.Pf.303/2019/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ékesfehérvári Járásbíróság 7.P.22.095/2017/51.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70.000 (hetvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes anyja és az alperes apa (a továbbiakban: a felek) házasságából 2013. február 22-én fiúgyermekük született. A felek életközössége 2017 nyarán megszűnt, az alperes a házastársi közös lakásból, a felperes tulajdonában álló ingatlanból 2017. december 18-án elköltözött. A felek ezután megállapodtak abban, hogy a közös gyermek két napos váltásban lesz hol az egyik, hol a másik szülőnél. A sűrű váltás a gyermeket megterhelte. Az elsőfokú bíróság a felek megállapodásának hiányában a 2018. május 2-án hozott ideiglenes intézkedésben úgy rendelkezett, hogy a gyermek öt naponkénti váltásban tartózkodjon a feleknél. Ez a kapcsolattartási rend a jogerős ítélet meghozataláig működött.
- [2] A perben kirendelt igazságügyi pszichológus szakértői vélemény szerint a felek átlagos nevelési alkalmasságában szignifikáns különbség nincs. A gyermek a családi helyzet miatt kissé feszült, türelmetlen, zaklatott; érzelmileg mindkét szülőjéhez kötődik, inkább az alperessel szeretne élni, de

kifejezte azt a vágyát is, hogy azonos időt tölthessen mindkét féllel. A gyermek problémaként éli meg, hogy a felek a kapcsolattartást nem tudják

- [2] konfliktusmentesen megoldani, vitáik frusztráló hatással vannak rá.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A keresetben és a viszontkeresetben - többek között - mindkét fél azt kérte, hogy a bíróság őt jogosítsa fel a gyermek feletti szülői felügyelet gyakorlására. A felperes a folyamatos kapcsolattartás szabályozását úgy kérte, hogy az alperest minden második hét péntek délutántól vasárnap délutánig és minden héten csütörtökön az óvodai/iskolai foglalkozások végétől 19 óráig, míg az időszakos kapcsolattartás a kettős ünnepek második napján illesse meg. Az alperes a kapcsolattartás szabályozására határozott kérelmet nem terjesztett elő, a perbeli nyilatkozatai tartalma szerint a gyermek heti váltásban történő gondozásának megfelelő kapcsolattartás szabályozását igényelte.
- [4] A felperes arra hivatkozott, hogy a gyermeknek állandóságra van szüksége. Az alperes szerint a közös szülői felügyelet és az azonos időtartamú gondoskodás szolgálná leginkább a gyermek érdekét.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felek házasságát felbontotta, a gyermek feletti szülői felügyelet gyakorlására a felperest jogosította fel és úgy rendelkezett, hogy a gyermek a páros heteken a felperesnél, míg a páratlan heteken az alperesnél tartózkodik, átadásának időpontja minden hétfőn vasárnap 16 óra, az átadás helye annak a szülőnek a lakóhelye, ahol az adott hetet a gyermek töltötte. Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. Döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:21. § (1) bekezdésére, a 4:167. § (1) és (2) bekezdésére alapította.
- [6] A felek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta: az alperes és a gyermek közötti kapcsolattartás rendjét úgy módosította, hogy az alperest a folyamatos kapcsolattartásra minden páros hét péntek 16 órától vasárnap 18 óráig és minden páratlan hét szerda 16 órától csütörtök reggel 8 óráig jogosította fel, az időszakos kapcsolattartást pedig a kétnapos ünnepek (húsvét, pünkösd) második napján reggel 9 órától este 18 óráig, az iskolai tavaszi, őszi, téli szünet első felében, karácsonykor páratlan évben december 24-én 14 órától december 25-én 18 óráig, páros évben december 25-én 18 órától december 26-án 18 óráig, a nyári szünetben pedig - megegyezés hiányában - június harmadik teljes naptári hetében, továbbá július és augusztus első és második teljes naptári hetében biztosította a számára. Rendelkezett a kapcsolattartás végrehajtásának szabályairól is. Az alperest 2020. február 14. napjától havonta előre esedékesen, minden hónap 15. napjáig havi 22.500 forint gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [7] Indokolása szerint a felek a váltott gondoskodáshoz elengedhetetlenül szükséges együttműködésre nem képesek, köztük rendszeresen visszatérő, kiélezett viták vannak a gyermek életét érintő mindennapos kérdésekben; a felek viszálya megterheli a gyermeket, ezért a váltott gondoskodás fenntartása nem szolgálja az érdekét. A gyermek kiegyensúlyozott lelki fejlődéséhez szükséges mértékben szabályozta a kapcsolattartás rendjét: kiszélesítette az időszakos kapcsolattartást, a folyamatos kapcsolattartást pedig kiegészítette a hétközi alkalmakkal annak érdekében, hogy az alperes és a gyermek közötti erős érzelmi kötelék megmaradjon.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen a szülői felügyelet és a kapcsolattartás rendezése iránti viszontkeresetének helyt adó határozat meghozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte.
- [9] A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a régi Pp. 206. § (1) bekezdése, a Ptk. 4:167. § (1)-(2) bekezdése, a 4:180. §. (1) és (2) bekezdése megsértésére alapította.
- [10] A másodfokú bíróság a peradatokat okszerűtlenül és logikátlanul mérlegelve jogosította fel a felperest a szülői felügyeleti jog gyakorlására, a gyermek érdekében ellentétesen szüntette meg a heti váltásos kapcsolattartási rendet és állapított meg számára ennél jóval szűkebb tartamú kapcsolattartást. Annak ellenére szűkítette a kapcsolattartást, hogy a peradatok szerint a gyermek mindkét félhez kötődik és a pszichológus szakértő álláspontja szerint a gyermek számára megfelelő az elsőfokú ítéletben elrendelt váltott gondoskodás.
- [11] A felperes a részletesen indokolt és az előzményi eljárásban már kifejtett indokait tartalmazó felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a jogerős ítéletnek a szülői felügyelet gyakorlására vonatkozó rendelkezés ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 271. § (3) bekezdésének c) pontjára figyelemmel a 273. § (2) bekezdésének a) pontja alapján hivatalból elutasította. A Kúria ezért a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül, tehát azt vizsgálta, hogy a kapcsolattartás szabályozása jogszabálysértő-e vagy sem.
- [13] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [14] A Kúria a közös szülői felügyelet gyakorlása és ezen belül a gyermekről való váltott gondoskodás esetén követendő joggyakorlatról már több eseti döntésben (BH 2020.11., Pfv.II.20.326/2016/6., Pfv.II.21.668/2014/6.) állást foglalt.
- [15] Rámutatott: a szülői felügyelet tartalmát a Ptk. 4:146. § (2) bekezdése határozza meg, az egyes jogosítványokat a Ptk. XVII. fejezete részletezi. A szülői felügyelet részjogosítványai közül a gyermek gondozása és nevelése a legalapvetőbb, a gyakorlatban a mindennapok szintjén érvényesülő jog és kötelezettség, a szülő-gyermek közötti viszony lényege (Ptk. 4:152. §).
- [16] A szülők a szülői felügyeleti jogot fő szabályként az életközösség megszűnése után is közösen gyakorolják [Ptk. 4:164. § (1) bekezdés], annak rendezése tekintetében pedig elsődlegesen a megállapodásuk az irányadó. Ennek alapján a szülői felügyelet gyakorlásának három esetkörét lehet megkülönböztetni: 1.) a szülői felügyeletet kizárólag az egyik szülő gyakorolja; 2.) a szülők közös szülői felügyeletben állapodnak meg, azaz mindketten teljes körűen gyakorolják a felügyeleti jogokat és közöttük egyfajta természetes munkamegosztás érvényesül és 3.) az ún. váltott gondoskodás, amikor a szülők a gyermekről időszakonként (hetente, kéthetente stb.) elkülönülten, önállóan gondoskodnak. A váltott gondoskodást a Ptk. nem szabályozza, az a közös szülői felügyelet egy változataként értelmezhető.
- [17] A szülői felügyelet közös gyakorlása a szülők között teljes körű együttműködést, a gyermekkel kapcsolatos döntések közös meghozatalát, a szülői jogosítványok és kötelezettségek összességének közös gyakorlását jelenti, amelyet a Ptk. 4:165. § (2) bekezdése közös kérelemhez, azaz a szülők egyező nyilatkozatához köti. A közös szülői felügyelet az egyik szülő együttműködési készsége nélkül nem valósulhat meg, jogi úton nem kényszeríthető ki, elrendeléséről a bíróság ítélettel nem határozhat.
- [18] A kapcsolattartás a különélő szülőt és a gyermeket illető, a törvény által biztosított alapjog. A szülői felügyelet egyik szülő általi gyakorlása esetén nincs jogi akadálya olyan megállapodás megkötésének, hogy a gyermek a különélő szülőnél a gondozó szülővel azonos időtartamban tartózkodik. A bíróság a kontrollszeretének megfelelően kizárólag azt vizsgálja az egyezség jóváhagyásakor, hogy az megfelel-e a gyermek érdekének.

- [19] A szülők megállapodásának hiányában a bíróság nem hozhat olyan tartalmú ítéletet, hogy a gyermek a gondozó szülőnél és a különélő szülőnél azonos időtartamot tölt: ez a rendelkezés az egyik szülő tiltakozása miatt meg nem valósuló közös szülői felügyeletnek a kapcsolattartás jogintézményével való pótlását, valójában burkolt közös szülői felügyeletet jelentene. Az ilyen szabályozás nem csak a szülői felügyeletre irányadó anyagi joggal, hanem a kapcsolattartás jogintézményével is ellentétes: a kapcsolattartás a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolat fennmaradását és a szülőnek a gyermek életében való folyamatos jelenlétét, a szülő-gyermek érzelmi viszony változatlanóságát biztosító jogintézmény. Ítéleti szabályozása azonban nem eredményezheti - a közös döntést igénylő kérdéseken [Ptk. 4:175. § (2) bekezdés] túlmutatóan - a szülői felügyeleti jogok részbeni gyakorlását.
- [20] Mindebből az is következik: ha a szülők között nincs megállapodás a szülői felügyelet közös gyakorlásáról, a váltott gondoskodásról, vagy az annak megfelelő kapcsolattartásról, akkor a bíróságnak kell a gyermek érdekét [Ptk. 4:2. § (1) bekezdés] leginkább szolgáló kapcsolattartási rendet meghatározni. A bíróság a döntése meghozatalakor nincs kötve a felek kapcsolattartást érintő konkrét kérelmeihez.
- [21] A Kúriának ezen a ponton kellett állást foglalnia abban, hogy a jogszabálysértő volt-e a másodfokú bíróság mérlegelő tevékenysége [régi Pp. 206. § (1) bekezdés] és sértett-e anyagi jogi szabályt [Ptk. 4:180. § (1) és (2) bekezdés] a kapcsolattartás rendjéről hozott döntés. Figyelembe kellett vennie, hogy az alperes váltott gondoskodást célzó kapcsolattartás iránti viszontkeresete teljesítésének jogi akadálya van.
- [22] A régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálata csak jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. Jogszabálysértésnek minősül a megalapozatlan ítélet meghozatala is. Megalapozatlanságról csak akkor lehet szó, ha a tényállás felderítetlen maradt, a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen és logikai ellentmondásokat tartalmaz. Következetes a Kúria gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat kirívóan okszerűtlen, iratellenes, logikátlan, illetve ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526, BH. 1996.973). Egységes a gyakorlat abban is, hogy önmagában nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Kizárólag az minősíthető kirívóan okszerűtlen mérlegelésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.II.).
- [23] Az adott esetben ez a feltétel nem teljesült. A másodfokú bíróság minden releváns peradatot, bizonyítékot, a gyermek kívánságát kifejező nyilatkozatát a régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerint és annak a követelménynek megfelelően mérlegelte, hogy egyes kiragadott körülmények túlértékelése, más szempontok figyelmen kívül hagyása ne akadályozza a gyermek legjobb érdekének érvényesülését [BH 2001.479.]. A másodfokú bíróság az anyagi jog szabályait sem sértette, a szülői felügyelet és a kapcsolattartás rendszertani szabályai szerint alkalmazta az anyagi jogi rendelkezéseket. Indokolt döntésével az alperes részére olyan széles körű kapcsolattartást biztosított, amely maximálisan alkalmas a kapcsolattartás céljának betöltésére.
- [24] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a kapcsolattartást rendező részében nem jogszabálysértő, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [25] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Kúria a felperesnek járó arányos felülvizsgálati eljárási költségről (ügyvédi munkadíj), továbbá a felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.

22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése, 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

[26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül bírálta el.

[27] Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

, 2020. december 1.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Kassai Árpád Mihály s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül: